

Införande av ett pricksystem på fiskets område

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2011/12:137 Införande av ett pricksystem på fiskets område. Regeringen föreslår i propositionen ändringar i fiskelagen i syfte att genomföra det pricksystem för innehavare av fiskelicens som föreskrivs i rådets förordning (EG) nr 1224/2009 av den 20 november 2009 om införande av ett kontrollsystem i gemenskapen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs.

Förslaget innebär att det som anges i EU-förordningen om fiskelicens ska avse innehavare av fartygstillstånd och särskilt fartygstillstånd. I enlighet med EU-förordningen ska en innehavare av ett fartygstillstånd eller ett särskilt fartygstillstånd tilldelas prickar om innehavaren eller någon i den verksamhet som tillståndet avser har gjort sig skyldig till vissa uppräknade, allvarliga överträdelse. Tillståndet ska återkallas när innehavaren har tilldelats ett visst antal prickar.

Förslaget innebär vidare att det införs ett pricksystem även för befälhavare som medlemsstaterna enligt ovan nämnda förordning är skyldiga att införa. Förslaget innebär att pricksystemet för befälhavare i så stor utsträckning som möjligt följer pricksystemet för innehavare av fartygstillstånd och särskilt fartygstillstånd. Den sanktion som ska gälla för befälhavaren, när ett visst antal prickar har tilldelats, är återkallelse av yrkesfiskelicens eller förbud att verka som befälhavare på fiskefartyg.

Utskottet föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 augusti 2012. I övrigt tillstyrker utskottet lagförslaget med en viss ändring av lagteknisk natur.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
EU:s bestämmelser om pricksystem	5
Propositionens huvudsakliga innehåll	8
Utskottets överväganden	10
Införande av ett pricksystem på fiskets område	10
Propositionen	10
Utskottets ställningstagande	12
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	14
Propositionen	14
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	15

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Lagförslaget

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i fiskelagen (1993:787) med den ändringen att

a) 55 § andra stycket ska ha följande lydelse: "Giltighetstiden för ett beslut enligt första stycket om återkallelse tills vidare av fartygstillstånd, särskilt fartygstillstånd eller yrkesfiskelicens eller om förbud tills vidare att verka som befälhavare på fiskefartyg ska begränsas på det sätt som gäller för slutliga beslut."

b) tidpunkten för ikraftträdandet bestäms till den 1 augusti 2012.

Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2011/12:137.

Stockholm den 7 juni 2012

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Matilda Ernkrans

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Matilda Ernkrans (S), Lars Hjalmered (M), Johan Löfstrand (S), Rune Wikström (M), Johan Hultberg (M), Jan-Olof Larsson (S), Anita Brodén (FP), Sara Karlsson (S), Roger Tiefensee (C), Pyyri Niemi (S), Åsa Coenraads (M), Irene Oskarsson (KD), Josef Fransson (SD), Jens Holm (V), Christer Akej (M), Christina Karlsson (S) och Kew Nordqvist (MP).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Det svenska fisket regleras i stor utsträckning av EU-förordningar. Den grundläggande förordningen på fiskets område är rådets förordning (EG) nr 2371/2002 av den 20 december 2002 om bevarande och hållbart utnyttjande av fiskeresurserna inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken (EUT L 358, 31.12.2002, s. 59, Celex 32002R2371, nedan kallad grundförordningen). I syfte att avvärja ett av de allvarligaste hoten mot ett hållbart nyttjande av levande akvatiska resurser antog rådet förordning (EG) nr 1005/2008 av den 29 september 2008 om upprättande av ett gemenskaps-system för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske och om ändring av förordningarna (EEG) nr 2847/93, (EG) nr 1936/2001 och (EG) nr 601/2004 samt om upphävande av förordningarna (EG) nr 1093/94 och (EG) nr 1447/1999 (EUT L 286, 29.10.2008, s. 1, Celex 32008R1005, nedan kallad IUU-förordningen).

För att effektivisera kontrollsystemet och därmed möjliggöra en framgångsrik gemensam fiskeripolitik antog rådet den 20 november 2009 förordning (EG) nr 1224/2009 om införande av ett kontrollsystem i gemenskapen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs, om ändring av förordningarna (EG) nr 847/96, (EG) nr 2371/2002, (EG) nr 811/2004, (EG) nr 768/2005, (EG) nr 2115/2005, (EG) nr 2166/2005, (EG) nr 388/2006, (EG) nr 509/2007, (EG) nr 676/2007, (EG) nr 1098/2007, (EG) nr 1300/2008, (EG) nr 1342/2008 och upphävande av förordningarna (EEG) nr 2847/93, (EG) nr 1627/94 och (EG) nr 1966/2006 (EUT L 343, 22.12.2009, s. 1, Celex 32009R1224, nedan kallad kontrollförordningen). Tillämpningsföreskrifter till kontrollförordningen antogs i kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 404/2011 av den 8 april 2011 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1224/2009 om införande av ett kontrollsystem i gemenskapen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs (EUT L 112, 30.4.2011, s. 1, Celex 32011R0404, nedan kallad genomförandeförordningen). Genom artikel 92 i kontrollförordningen införs ett s.k. pricksystem för allvarliga överträdelser, som ska tillämpas på innehavare av fiskelicens.

När ett fastställt antal prickar har tilldelats ska fiskelicensen automatiskt dras in. I samma artikel åläggs medlemsstaterna dessutom att inrätta ett pricksystem som ska gälla för befälhavare. Enligt artikel 124 i kontrollförordningen ska artikel 92 i samma förordning börja tillämpas sex månader efter dagen för tillämpningsföreskrifternas ikraftträdande. Enligt artikel 167 i genomförandeförordningen ska bestämmelserna om pricksystem träda i kraft den 1 juli 2011. Bestämmelserna om pricksystem ska således börja

tillämpas fr.o.m. den 1 januari 2012. För att pricksystemet ska kunna tillämpas i Sverige krävs att EU:s regler kompletteras med nationella bestämmelser.

Den 20 april 2011 beslutade regeringen att ge Fiskeriverket i uppdrag att lämna förslag till utformningen av sådana pricksystem för licensinnehavare och befälhavare som avses i artikel 92.1–5 respektive artikel 92.6 i rådets förordning (EG) nr 1224/2009 av den 20 november 2009 om införande av ett kontrollsystem i gemenskapen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs (EUT L 343, 22.12.2009, s. 1, Celex 32009R1224). Regeringen uppdrog samtidigt åt Fiskeriverket att utreda under vilka förutsättningar befrielse från sanktionsavgift bör medges. Denna fråga behandlas dock inte i denna proposition utan kommer att tas upp i ett annat sammanhang.

Fiskeriverket redovisade uppdraget i en rapport den 3 juni 2011 (dnr 10-1831-11). Rapporten har remissbehandlats (L2011/1715). En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Landsbygdsdepartementet (L2011/1715). Regelrådet har beretts tillfälle att yttra sig över lagrådsremissen. Regelrådet har avstått från att yttra sig i ärendet.

Regeringen beslutade den 8 mars 2012 att begära in Lagrådets yttrande. Regeringens lagförslag har i huvudsak utformats i enlighet med vad Lagrådet har förordat.

EU:s bestämmelser om pricksystem

Pricksystem för innehavare av fiskelicens

Allmänt

I kontrollförordningen anges att det förhållandet att ett stort antal överträdelser av bestämmelser i den gemensamma fiskeripolitiken förekommer i gemenskapens vatten eller begås av gemenskapens aktörer i stor utsträckning beror på att sanktionerna i nationell lagstiftning vid allvarliga överträdelser av dessa bestämmelser inte ligger på en avskräckande nivå. Problemet förvärras av att sanktionerna skiljer sig så mycket åt mellan medlemsstaterna. För att komma till rätta med detta problem anser rådet att avskräckande sanktioner bör fastställas och att fastställda sanktioner bör kompletteras med ett pricksystem för allvarliga överträdelser som innebär att en fiskelicens kan dras in.

Medlemsstaterna är enligt kontrollförordningen skyldiga att tillämpa ett pricksystem som ska gälla för innehavare av fiskelicens när en fysisk person har gjort sig skyldig till, eller en juridisk person hålls ansvarig för, en sådan allvarlig överträdelse som avses i artikel 42.1 a i IUU-förordningen. Den grundläggande regleringen av detta system framgår av artikel 92.1–5 i kontrollförordningen.

Artiklarna 125–133 i genomförandeförordningen innehåller närmare bestämmelser om hur pricksystemet för innehavare av fiskelicens ska inrättas och tillämpas. Här finns regler om bl.a. tilldelning och radering av prickar och indragning av fiskelicens.

Pricksystemet är kopplat till fiskelicensen. Av artikel 4 punkt 9 i kontrollförordningen och artikel 3 punkt b i grundförordningen framgår att en fiskelicens krävs för yrkesmässigt nyttjande av levande marina akvatiska arter, dvs. för yrkesmässigt fiske med fiskefartyg i havet. Pricksystemet gäller således för allvarliga överträdelser som begås i samband med fiske i havet.

Allvarliga överträdelser

Pricksystemet ska tillämpas för sådana allvarliga överträdelser som avses i artikel 42.1 i IUU-förordningen. I punkt a i denna artikel hänvisas till de verksamheter som utgör olagligt, orapporterat och oreglerat fiske (IUU-fiske) enligt artikel 3 i samma förordning. Det rör sig bl.a. om fiske utan licens eller tillstånd, underlåtenhet att registrera och rapportera fångst, fiske som bedrivs i avstängt område eller utan kvot, användning av förbjudna redskap, förfalskning eller döljande av märkning eller döljande av bevis, samarbete med fartyg som upptagits i förteckningen över fartyg som bedriver IUU-fiske (s.k. IUU-fartyg) och hindrande av befattningshavares arbete i samband med kontroll. En sådan verksamhet som anges i artikel 3 i IUU-förordningen ska anses som en allvarlig överträdelse enligt artikel 42, om den behöriga myndigheten i medlemsstaten fastställer att överträdelserna är av allvarlig art. Myndigheten ska vid bedömningen beakta sådana kriterier som överträdelsens värde och den skada som har förorsakats, dess omfattning eller om den har upprepats.

Tilldelning av prickar

Pricksystemet innebär att en innehavare av en fiskelicens ska tilldelas ett lämpligt antal prickar när någon i den verksamhet som fiskelicensen avser har gjort sig skyldig till eller hålls ansvarig för en allvarlig överträdelse. I bilaga XXX till genomförandeförordningen finns angivet det antal prickar som ska tilldelas för en viss angiven allvarlig överträdelse. Det lägsta antalet prickar är tre och det högsta antalet är sju. När flera allvarliga överträdelser konstateras vid en och samma inspektion kan dock sammanlagt högst tolv prickar tilldelas. Varje medlemsstat ska utse de behöriga nationella myndigheter som ska ha ansvaret för att inrätta pricksystemet för fiskelicensinnehavare och som ska tilldela prickar, överföra prickar och föra register över tilldelade prickar. Prickarna tilldelas den dag som fastställs i beslutet om tilldelning av prickar. Fiskelicensinnehavaren ska informeras om att han eller hon har tilldelats prickar. Fiskelicensinnehavaren har rätt att få beslutet om tilldelning av prickar rättsligt prövat i enlighet med nationella bestämmelser. Nationella bestämmelser om prövningsförfarandets uppskjutande verkan får dock inte göra pricksystemet verkningslöst.

Om en överträdelse har konstaterats inom en annan medlemsstats jurisdiktionsområde än flaggmedlemsstatens ska denna medlemsstat enligt artikel 89.4 i kontrollförordningen underrätta bl.a. flaggmedlemsstaten om de straffrättsliga förfaranden eller andra åtgärder som vidtagits samt alla slutgiltiga avgöranden i samband med sådana överträdelser. Prickar tilldelas sedan av flaggmedlemsstatens behöriga myndighet.

Återkallelse

När ett fastställt antal prickar har tilldelats innehavaren av en fiskelicens ska fiskelicensen automatiskt dras in. Indragningstidens längd ökar för varje indragning och blir slutligen permanent. När innehavaren av en fiskelicens har tilldelats 18, 36, 54 respektive 72 prickar ska fiskelicensen automatiskt dras in tillfälligt i minst två, fyra, åtta respektive tolv månader. Om fiskelicensinnehavaren har tilldelats 90 prickar ska fiskelicensen dras in permanent. Om en fiskelicens dras in tillfälligt eller permanent ska flaggmedlemsstatens behöriga myndigheter omedelbart underrätta fiskelicensinnehavaren om detta. Så snart denna underrättelse har mottagits ska fiskelicensinnehavaren se till att fiskeverksamheten med det aktuella fiskefartyget omedelbart upphör och att fartyget, med surrade och stuvade fiskeredskap, går till sin hemmahamn eller till en hamn som anges av flaggmedlemsstatens behöriga myndigheter. Det fiskefartyg till vilket en tillfälligt eller permanent indragen fiskelicens är knuten ska identifieras som ett fiskefartyg utan fiskelicens i det nationella fiskefartygsregistret och i registret över EU:s fiskeflotta. Den elektroniska databasen med fiskelicenser och fisketillstånd som avses i artikel 116.1 d i kontrollförordningen ska omedelbart uppdateras. Om ett fiskefartyg bedriver fiskeverksamhet trots att fiskelicensen dragits in tillfälligt eller permanent, ska de behöriga myndigheterna vidta omedelbara åtgärder i enlighet med artikel 91 i kontrollförordningen. Fiskefartyget kan i tillämpliga fall föras upp på EU:s förteckning över IUU-fartyg.

Underrättelser till myndigheter

Om den myndighet som bemyndigats att tilldela prickar inte även är den centrala myndighet som enligt artikel 5.5. i kontrollförordningen ska samordna alla nationella kontrollmyndigheters verksamhet, ska den centrala myndigheten informeras om samtliga beslut som fattas enligt bestämmelserna om pricksystemet.

Överförbarhet

En fiskelicens är kopplad till ett fiskefartyg. Om ett fiskefartyg säljs, överförs eller på annat sätt byter ägare efter den dag då en allvarlig överträdelse skett, ska eventuella prickar som har tilldelats innehavaren av fiskelicensen för det berörda fartyget överföras till den framtida innehavaren av fiskelicensen för fartyget. Innehavaren av fiskelicensen är skyldig

att informera varje potentiell framtida licensinnehavare om det antal prickar som han eller hon har genom en bestyrkt kopia som hämtas hos de behöriga myndigheterna.

Radering av prickar

De prickar som ligger till grund för en tillfällig indragning ska inte raderas, utan nya prickar läggs till redan tilldelade prickar. Om innehavaren av en fiskelicens inte har gjort sig skyldig till ytterligare en allvarlig överträdelse inom tre år efter datumet för den senaste överträdelsen ska dock alla prickar i fiskelicensen raderas. Fiskelicensen ska då betraktas som om den aldrig blivit indragen. Fiskelicensinnehavaren kan även under varje treårsperiod få antalet prickar minskade med två genom att använda Vessel Monitoring System (VMS) eller elektronisk rapportering utan att vara skyldig att göra detta, delta i vetenskapliga undersökningar för att förbättra fiskeredskapens selektivitet, vara medlem i en producentorganisation och följa en fiskeplan som innebär att fiskemöjligheterna minskas med 10 procent eller ansluta sig till ett fiske som ingår i särskilda miljömärkningsprogram. Minskningen får dock inte leda till att alla prickar på fiskelicensen raderas. Om prickar raderas av någon av dessa anledningar ska innehavaren av fiskelicensen informeras dels om raderingen, dels om det antal prickar som återstår.

Pricksystem för befälhavare

Genom kontrollförfordningen är medlemsstaterna skyldiga att inrätta ett pricksystem som innebär att befälhavaren på ett fartyg kan tilldelas ett lämpligt antal prickar för en allvarlig överträdelse av bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken. I genomförandeförfordningen anges endast att medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om sina nationella pricksystem för befälhavare sex månader efter den dag då avdelning VII i genomförandeförfordningen blir tillämplig, dvs. den 1 juli 2012.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslår regeringen ändringar i fiskelagen i syfte att genomföra det pricksystem för innehavare av fiskelicens som föreskrivs i rådets förordning (EG) nr 1224/2009 av den 20 november 2009 om införande av ett kontrollsystem i gemenskapen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs. Förslaget innebär att det som anges i EU-förordningen om fiskelicens ska avse innehavare av fartygstillstånd och särskilt fartygstillstånd. I enlighet med EU-förordningen ska en innehavare av ett fartygstillstånd eller ett särskilt fartygstillstånd tilldelas prickar om innehavaren eller någon i den verksamhet som tillståndet avser har gjort sig skyldig till vissa uppräknade, allvarliga överträdelser. Tillstån-

det ska återkallas när innehavaren har tilldelats ett visst antal prickar. Förslaget innebär vidare att det införs ett pricksystem även för befälhavare som medlemsstaterna enligt ovan nämnda förordning är skyldiga att införa. Förslaget innebär att pricksystemet för befälhavare i så stor utsträckning som möjligt följer pricksystemet för innehavare av fartygstillstånd och särskilt fartygstillstånd. Den sanktion som ska gälla för befälhavaren, när ett visst antal prickar har tilldelats, är återkallelse av yrkesfiskelicens eller förbud att verka som befälhavare på fiskefartyg.

Regeringen föreslår att lagändringarna träder i kraft den 1 juli 2012.

Utskottets överväganden

Införande av ett pricksystem på fiskets område

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag med en viss lagteknisk justering och med den ändringen att tidpunkten för ikraftträdandet bestäms till den 1 augusti 2012.

Propositionen

Regeringen föreslår att pricksystemet ska gälla för innehavare av fartygstillstånd eller särskilt fartygstillstånd. En återkallelse inom ramen för systemet ska ske av fartygstillstånd och särskilt fartygstillstånd. Bemyndigandet för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om krav på särskilt tillstånd för användning av fartyg för yrkesmässigt fiske ska justeras till att avse krav på fartygstillstånd för användning av fartyg för yrkesmässigt fiske i havet, särskilt fartygstillstånd för användning av fartyg för fiske i näringsverksamhet i havet med stöd av enskild rätt och särskilt tillstånd för fiske av viss art, inom ett visst område, med ett visst fiskefartyg eller med användning av vissa redskap eller fiskemetoder.

Pricksystemet ska omfatta alla allvarliga överträdelser enligt artikel 3 i IUU-förordningen som begås i samband med eller i anslutning till fiske i havet eller som hänger samman med sådant fiske, oavsett om överträdelser avser ett brott mot en nationell bestämmelse eller en bestämmelse i en EU-förordning. Prickar ska tilldelas såväl om innehavaren av fartygstillståndet som om någon i den verksamhet som tillståndet avser har gjort sig skyldig till en allvarlig överträdelse. Vid bedömningen av om en överträdelse är av allvarlig art bör det, utöver vad som anges i artikel 3.2 i IUU-förordningen, även beaktas om överträdelser medfört en risk för stor skada eller vinning, om den som gjort sig skyldig till överträdelser har visat bristande vilja att följa gällande regler, om överträdelser skett på ett särskilt förslaget sätt eller om överträdelser skett på ett organiserat och systematiskt sätt.

Havs- och vattenmyndigheten ska pröva frågor om tilldelning av prickar och om återkallelse av fartygstillstånd och särskilt fartygstillstånd enligt pricksystemet.

När det gäller grunden för beslut bedömer regeringen att de överträdelser som anges i artikel 3.1 i IUU-förordningen har sin motsvarighet i straffbestämmelser i fiskelagen eller brottsbalken och bestämmelser om sanktionsavgift i fiskelagen och fiskeförordningen. En dom om ansvar för brott enligt fiskelagen eller brottsbalken eller ett beslut om sanktionsavgift

efter prövning enligt nationell rätt ska enligt regeringens förslag läggas till grund för beslut om prickar. Även en underrättelse om en lagakraftvunnen dom eller ett lagakraftvunnet beslut från de behöriga myndigheterna i den medlemsstat som har jurisdiktion i händelse av en överträdelse ska läggas till grund för ett beslut om prickar.

En innehavare av ett fartygstillstånd eller ett särskilt fartygstillstånd ska enligt propositionen kunna tilldelas prickar, och tillståndet ska kunna återkallas tills vidare i avvaktan på ett slutligt avgörande av frågan om tilldelning av prickar eller återkallelse, om det på sannolika skäl kan antas att innehavaren av tillståndet kommer att tilldelas prickar eller att tillståndet kommer att återkallas slutligt på grund av ett lagakraftvunnet avgörande som avser en sådan överträdelse som omfattas av pricksystemet. Giltigheten för ett beslut om återkallelse ska begränsas i tiden enligt vad som gäller för återkallelse för ett slutligt beslut.

Beslut om prickar och återkallelse av tillstånd ska gälla omedelbart om inte annat beslutas. Tiden för återkallelse ska räknas från den dag som anges i beslutet, dock tidigast från dagen för delgivning av beslutet.

Havs- och vattenmyndigheten bör föra det register över prickar som avses i artikel 93 i kontrollförfordningen. Havs- och vattenmyndigheten bör, med stöd av uppgifterna i myndighetens register, överföra prickar mellan olika tillståndshavare för ett fartyg. Havs- och vattenmyndighetens beslut i enskilda fall enligt kontrollförfordningen ska få överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Beslut om överföring av prickar enligt artikel 92.2 i kontrollförfordningen ska dock inte få överklagas.

När det gäller pricksystem för befälhavare föreslår regeringen att en befälhavare som gjort sig skyldig till en allvarlig överträdelse ska tilldelas samma antal prickar som tilldelas innehavaren av fartygstillstånd eller särskilt fartygstillstånd för den aktuella överträdelsen. En dom eller ett beslut efter prövning enligt nationell rätt ska läggas till grund för ett beslut om prickar. En underrättelse från de behöriga myndigheterna i den medlemsstat som har jurisdiktion i händelse av en överträdelse ska enligt propositionen också läggas till grund för ett beslut om prickar. Havs- och vattenmyndigheten bör föra det register över prickar som avses i artikel 93 i kontrollförfordningen.

När en befälhavare som är skyldig att inneha yrkesfiskelicens har tilldelats det antal prickar som ska medföra återkallelse enligt det pricksystem som gäller för innehavare av fartygstillstånd eller särskilt fartygstillstånd, ska befälhavarens yrkesfiskelicens återkallas. När en befälhavare som inte omfattas av krav på yrkesfiskelicens har tilldelats motsvarande antal prickar ska han eller hon förbjudas att verka som befälhavare på fiskefartyg. Giltighetstiden för beslut om återkallelse eller förbud ska begränsas på samma sätt som gäller för återkallelse av fartygstillstånd och särskilt fartygstillstånd. När 90 prickar har tilldelats ska yrkesfiskelicensen återkallas permanent medan förbud att verka som befälhavare ska gälla i 12 måna-

der. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör enligt propositionen få meddela föreskrifter om vilka villkor som ska gälla för att ansöka om och beviljas en ny yrkesfiskelicens efter en återkallelse.

En befälhavare ska kunna tilldelas prickar, en yrkesfiskelicens ska kunna återkallas och ett förbud att verka som befälhavare ska kunna meddelas tills vidare i avvaktan på ett slutligt avgörande av frågan om prickar, återkallelse eller förbud, om det på sannolika skäl kan antas att prickar kommer att tilldelas, licensen kommer att återkallas eller förbud kommer att meddelas på grund av ett lagakraftvunnet avgörande som avser en sådan överträdelse som omfattas av pricksystemet. Giltigheten för ett interimistiskt beslut om återkallelse eller förbud ska tidsbegränsas enligt vad som gäller för ett slutligt beslut om återkallelse eller förbud. Om befälhavaren inte gör sig skyldig till ytterligare en allvarlig överträdelse inom tre år från den senaste överträdelsen, ska alla prickar som han eller hon har raderas. När en befälhavare som inte har yrkesfiskelicens har tilldelats 90 prickar och förbud att verka som befälhavare i tolv månader har meddelats ska de prickar som legat till grund för beslutet raderas.

Havs- och vattenmyndigheten ska pröva frågor om tilldelning av prickar och om återkallelse och förbud enligt pricksystemet för befälhavare. Beslut om prickar, återkallelse och förbud ska gälla omedelbart, om inte annat beslutas. Tiden för återkallelse eller förbud ska räknas från den dag som anges i beslutet, dock tidigast från dagen för delgivning av beslutet. Havs- och vattenmyndighetens beslut om prickar, återkallelse och förbud får överklagas till allmän förvaltningsdomstol i enlighet med gällande bestämmelser i fiskelagen.

En gärning som kan medföra prickar ska inte kunna leda till återkallelse enligt den nuvarande återkallelsebestämmelsen. Återkallelse vid överträdelser som inte omfattas av pricksystemet på grund av upprepade överträdelser som inte är allvarliga ska kunna ske om de upprepade överträdelserna har skett inom en tolv månadersperiod.

Regeringen föreslår att ändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2012. Äldre föreskrifter ska gälla för sådana brott och överträdelser som har skett före ikraftträdandet.

Utskottets ställningstagande

Konstitutionsutskottet har uttalat att det om möjligt bör förflyta minst fyra veckor mellan kungörande och ikraftträdande av en lag (jfr. bet. KU 1975/76:51 och bet. 2009/10:KU20). För att lämna ytterligare tid för författningsutgivningen föreslår utskottet därför att tidpunkten för ikraftträdandet ska senareläggas till den 1 augusti 2012.

Enligt propositionen ska giltighetstiden för ett beslut i avvaktan på ett slutligt beslut (s.k. interimistiskt beslut) om bl.a. förbud att verka som befälhavare på fiskefartyg tidsbegränsas på samma sätt som gäller för ett slutligt beslut om förbud. Interimistiska beslut regleras i lagförslagens

55 §. I första stycket i paragrafen anges vilka typer av beslut som får meddelas interimistiskt, bl.a. beslut om förbud. I andra stycket i 55 § anges vilka interimistiska beslut som ska tidsbegränsas. Utskottet har uppmärksammat på att beslut om förbud rätteligen ska nämnas även i andra stycket. Riksdagen bör därför ändra lagförslaget 55 § andra stycket så att lagtexten rätt återspeglar vad som avses i propositionen.

Utskottet ansluter sig till regeringens överväganden och tillstyrker, med angivna ändringar, regeringens förslag till lag om ändring i fiskelagen (1993:787).

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2011/12:137 Införande av ett pricksystem på fiskets område:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i fiskelagen (1993:787).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i fiskelagen
(1993:787)

Härigenom föreskrivs i fråga om fiskelagen (1993:787)

dels att rubriken närmast före 50 h § ska utgå,

dels att nuvarande 50 h, 50 i och 51 §§ ska betecknas 56, 59 och 60 §§,

dels att 21 och 30 §§ samt de nya 56 och 60 §§ ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före nuvarande 51 § ska sättas närmast före den nya 60 §,

dels att det i lagen ska införas sju nya paragrafer, 51–55, 57 och 58 §§, samt närmast före de nya 51, 56 och 58 §§ nya rubriker av följande lydelse,

dels att det i lagen närmast efter 50 § ska införas en ny rubrik som ska lyda ”Administrativa sanktioner” och närmast före den nya 59 § en ny rubrik som ska lyda ”Landningsavgift”.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*21 §¹

Regeringen får för fiske som är fritt för var och en meddela föreskrifter som begränsar redskapsanvändningen för andra fiskande än sådana som

1. bedriver yrkesmässigt fiske,

2. innehar fiske med äganderätt eller har rätt till fiske på grund av nyttjanderätt som omfattar även annat fiske än det som är fritt för var och en.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om krav på särskilt tillstånd för användning av fartyg för yrkesmässigt fiske.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om krav på

1. fartygstillstånd för användning av fartyg för yrkesmässigt fiske i havet,

2. särskilt fartygstillstånd för användning av fartyg för fiske i näringsverksamhet i havet med stöd av enskild rätt, och

3. särskilt tillstånd för fiske av viss art, inom ett visst område, med ett visst fiskefartyg eller med användning av vissa redskap eller fiskemetoder.

30 §²

Yrkesfiskelicens får beviljas den för vars försörjning fisket är av väsentlig betydelse, om fisket har anknytning till svensk fiskerinäring. Licensen får avse visst fiske och får beviljas för viss tid.

¹ Senaste lydelse 1994:327.

² Senaste lydelse 2003:251.

När en fråga om licens prövas första gången *skall* tillgången på fisk beaktas. När en fråga om licens prövas första gången *ska* tillgången på fisk beaktas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om villkoret angående anknytningen till svensk fiskerinäring.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka villkor som ska vara uppfyllda för att en ny yrkesfiskelicens ska kunna utfärdas efter återkallelse.

Pricksystem vid allvarliga brott eller överträdelser

51 §

Bestämmelserna i 52, 55, 58 och 60 §§ denna lag kompletterar

1. artikel 92.1–4 i rådets förordning (EG) nr 1224/2009 av den 20 november 2009 om införande av ett kontrollsystem i gemenskapen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs, om ändring av förordningarna (EG) nr 847/96, (EG) nr 2371/2002, (EG) nr 811/2004, (EG) nr 768/2005, (EG) nr 2115/2005, (EG) nr 2166/2005, (EG) nr 388/2006, (EG) nr 509/2007, (EG) nr 676/2007, (EG) nr 1098/2007, (EG) nr 1300/2008, (EG) nr 1342/2008 och upphävande av förordningarna (EEG) nr 2847/93, (EG) nr 1627/94 och (EG) nr 1966/2006³, och

2. artiklarna 125–133 i kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 404/2011 av den 8 april 2011 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1224/2009 om införande av ett kontrollsystem i gemenskapen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken

³ EUT L 343, 22.12.2009, s. 1 (Celex 32009R1224).

efterlevs⁴.

Det som sägs i förordningarna om fiskelicens tillämpas på sådant fartygstillstånd eller särskilt fartygstillstånd som avses i 21 § andra stycket.

52 §

En innehavare av ett fartygstillstånd eller särskilt fartygstillstånd ska tilldelas prickar om

1. innehavaren av tillståndet eller någon i den verksamhet som tillståndet avser har

a) fällt till ansvar för ett brott enligt 37–41 §§ eller enligt brottsbalken,

b) gjort sig skyldig till en överträdelse som lett till sanktionsavgift enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 50 a §, eller

c) gjort sig skyldig till ett brott eller en överträdelse i en annan medlemsstat inom EU enligt underrättelse från en behörig myndighet i den medlemsstaten,

2. brottet eller överträdelsen är av det slag som anges i artikel 3.1 i rådets förordning (EG) nr 1005/2008 av den 29 september 2008 om upprättande av ett gemenskapssystem för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske och om ändring av förordningarna (EEG) nr 2847/93, (EG) nr 1936/2001 och (EG) nr 601/2004 samt om upphävande av förordningarna (EG) nr 1093/94 och (EG) nr 1447/1999⁵,

3. brottet eller överträdelsen i det enskilda fallet ska anses vara av allvarlig art enligt artikel 3.2 i rådets förordning (EG) nr 1005/2008, och

⁴ EUT L 112, 30.4.2011, s. 1 (Celex 32011R0404).

⁵ EUT L 286, 29.10.2008, s. 1 (Celex 32008R1005).

4. brottet eller överträdelsen har skett i samband med eller i anslutning till fiske i havet eller hänger samman med sådant fiske.

53 §

En befälhavare på ett fiskefartyg ska tilldelas prickar om

1. befälhavaren har

a) fällts till ansvar för ett brott enligt 37–41 §§ eller enligt brottsbalken,

b) gjort sig skyldig till en överträdelse som lett till sanktionsavgift enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 50 a §, eller

c) gjort sig skyldig till ett brott eller en överträdelse i en annan medlemsstat inom EU enligt underrättelse från en behörig myndighet i den medlemsstaten,

2. brottet eller överträdelsen är av det slag som anges i artikel 3.1 i rådets förordning (EG) nr 1005/2008,

3. brottet eller överträdelsen i det enskilda fallet ska anses vara av allvarlig art enligt artikel 3.2 i rådets förordning (EG) nr 1005/2008, och

4. brottet eller överträdelsen har skett i samband med eller i anslutning till fiske i havet eller hänger samman med sådant fiske.

I fråga om det antal prickar som befälhavaren ska tilldelas för det aktuella brottet eller den aktuella överträdelsen tillämpas artikel 126.1 och 126.2 i kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 404/2011.

Samtliga tilldelade prickar ska raderas om befälhavaren inte gör sig skyldig till ytterligare ett allvarligt brott eller en allvarlig överträdelse inom tre år från det senaste allvarliga brottet eller den senaste allvarliga överträdelsen.

54 §

Om befälhavaren har tilldelats samma antal prickar som det antal som medför återkallelse enligt artikel 129 i kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 404/2011, ska befälhavarens yrkesfiskelicens återkallas tillfälligt eller permanent.

Om befälhavaren inte har någon yrkesfiskelicens, ska i stället för återkallelse ett förbud att verka som befälhavare på fiskefartyg meddelas.

Giltighetstiden för beslutet om återkallelse eller förbudet att verka som befälhavare ska begränsas på det sätt som gäller för återkallelse enligt artikel 92.3 i rådets förordning (EG) nr 1224/2009.

Ett förbud att verka som befälhavare på fiskefartyg på grund av att befälhavaren har tilldelats 90 prickar ska dock gälla i tolv månader.

När ett förbud enligt fjärde stycket har meddelats ska de prickar som legat till grund för beslutet raderas.

55 §

Beslut om att tilldela prickar eller att återkalla ett tillstånd eller en licens och beslut om förbud får meddelas tills vidare i avvaktan på ett slutligt avgörande, om det på sannolika skäl kan antas att prickar kommer att tilldelas, tillståndet eller licensen återkallas respektive förbud meddelas enligt 52–54 §§, artikel 92 i rådets förordning (EG) nr 1224/2009 eller artikel 126 i kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 404/2011.

Giltighetstiden för ett beslut om återkallelse tills vidare av fartygstillstånd, särskilt fartygstillstånd eller yrkesfiskelicens enligt första stycket ska begränsas på det sätt som gäller för slutliga beslut.

***Återkallelse vid brott och
överträdelser som inte omfattas
av pricksystemet***

50 h §

En yrkesfiskelicens får återkallas om den har meddelats på grund av felaktiga uppgifter i ansökan eller om licensinnehavaren vid upprepade tillfällen har fällts till ansvar för brott mot bestämmelser om fiske.

En yrkesfiskelicens och ett sådant *fartygstillstånd* som avses i 21 § andra stycket får återkallas på viss tid, lägst fjorton dagar och högst sex månader. Detta får ske om innehavaren av licensen eller tillståndet

1. har fällts till ansvar för ett allvarligt brott enligt denna lag,

2. har *begått* en allvarlig överträdelse som har lett till sanktionsavgift enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 50 a §, eller

3. genom upprepade överträdelser som har lett till sanktionsavgift enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 50 a § i väsentlig grad har brustit i skyldigheten att rätta sig efter gällande bestämmelser.

I stället för återkallelse på viss tid får varning beslutas, om det kan anses vara en tillräcklig åtgärd.

En yrkesfiskelicens och ett sådant *fartygstillstånd* som avses i 21 § andra stycket får återkallas tills vidare i avvaktan på ett slutligt avgörande av återkallelsefrågan om det på sannolika skäl kan antas att licensen eller tillståndet kommer att återkallas slutligt enligt andra stycket 1. Beslutets giltighetstid ska begränsas på det sätt som gäller för återkallelse enligt andra stycket.

Ett beslut enligt denna paragraf meddelas av Havs- och vattenmyndigheten och gäller omedelbart, om inte annat beslutas. Tiden

56 §⁶

En yrkesfiskelicens och ett sådant *tillstånd* som avses i 21 § andra stycket får återkallas på viss tid, lägst fjorton dagar och högst sex månader. Detta får ske om innehavaren av licensen eller tillståndet

1. har *gjort sig skyldig* till en

allvarlig överträdelse som har lett till sanktionsavgift enligt föreskrifter som *har* meddelats med stöd av 50 a §, eller

3. *under en tolv månaders period* genom upprepade överträdelser som har lett till sanktionsavgift enligt föreskrifter som *har* meddelats med stöd av 50 a § i väsentlig grad har brustit i skyldigheten att rätta sig efter gällande bestämmelser.

En yrkesfiskelicens och ett sådant *tillstånd* som avses i 21 § andra stycket får återkallas tills vidare i avvaktan på ett slutligt avgörande av återkallelsefrågan om det på sannolika skäl kan antas att licensen eller tillståndet kommer att återkallas slutligt enligt andra stycket 1. Beslutets giltighetstid ska begränsas på det sätt som gäller för återkallelse enligt andra stycket.

⁶ Senaste lydelse 2011:615.

för återkallelse räknas från den dag som anges i beslutet, dock tidigast från delgivning av beslutet.

57 §

Ett brott eller en överträdelse som enligt 52–55 §§ kan leda till att en innehavare av fartygstillstånd, särskilt fartygstillstånd eller yrkesfiskelicens tilldelas prickar får inte läggas till grund för beslut om återkallelse eller varning enligt 56 §.

Beslut om prickar, återkallelse och förbud

58 §

Havs- och vattenmyndigheten prövar frågor om tilldelning av prickar, om återkallelse av fartygstillstånd, särskilt fartygstillstånd, andra särskilda tillstånd och yrkesfiskelicens samt om förbud att verka som befälhavare enligt 52–56 §§.

Ett sådant beslut gäller omedelbart, om inte annat beslutas. Tiden för återkallelse räknas från den dag som anges i beslutet, dock tidigast från delgivningen av beslutet.

51 §

Länsstyrelsens beslut enligt denna lag eller enligt de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen får överklagas *hos*

1. Statens jordbruksverk, om beslutet rör vattenbruk, eller
2. Havs- och vattenmyndigheten i övriga frågor.

Havs- och vattenmyndighetens och Jordbruksverkets beslut i enskilda fall enligt denna lag eller enligt *bestämmelser* som meddelats med stöd av lagen får överklagas *hos* allmän förvaltningsdomstol.

60 §⁷

Länsstyrelsens beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen får överklagas *till*

Havs- och vattenmyndighetens och Jordbruksverkets beslut i enskilda fall enligt denna lag eller enligt *föreskrifter* som *har* meddelats med stöd av lagen får överklagas *till* allmän förvaltningsdomstol.

⁷ Senaste lydelse 2011:615.

Havs- och vattenmyndighetens beslut i enskilda fall enligt rådets förordning (EG) nr 1224/2009 får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Beslut om överföring av prickar enligt artikel 92.2 i rådets förordning (EG) nr 1224/2009 får dock inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätt.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2012.
2. Äldre föreskrifter gäller för sådana brott och överträdelser som har skett före ikraftträdandet.